

[Gert Petersen]

På samme måde er det en kendsgerning, at medens der i 1950'erne vitterlig var og også taltes meget om en kraftig Warszawapagtoverlegenhed, hvad angår landstyrkerne i Centraleuropa, blev der i løbet af 1960'erne skabt nogenlunde ligelighed gennem en NATO-indsats. I de diskussioner, som foregår, kommer der flere tal på bordet for øjeblikket, og det er lidt vanskeligt at afgøre, om det er den ene eller den anden part, der virkelig har overlegenheden. Det meste munder ud i, at hvis man modregner f. eks. antallet af tanks på den østlige side med de meget højt sofistikerede antitankvåben på den vestlige side, er der i realiteten noget, der nærmer sig en ligevægt; måske på dette område med en lille overvægt for den østlige side, til gengæld på andre områder med en stærk overvægt for den vestlige side.

Hvis vi så ser på de internationale aspekter, ser vi altså denne kaprustning, om hvilken FNs ekstraordinære generalforsamling for ikke så forfærdelig længe siden fastslog, at den i sig selv er en trussel mod menneskeheden. Uden hensyn til sikkerhedspolitiske betragtninger – og der er jo en tilbøjelighed til altid at undskyldte den med sikkerhedspolitiske betragtninger – kommer FNs generalforsamling enstemmigt, Danmark inklusive, til den konklusion, at denne kaprustning i sig selv er en trussel mod menneskeheden. Her må man nok sige, at kaprustningen har fået nogle vældige skub fremad på initiativ fra NATO og fra USA igennem de senere år. Jeg tror, man kan datere det til Carters overtagelse af magten i USA: denne overtagelse af magten har vitterlig betydet en vis tilbagevenden til den kolde krig, den har betydet en øget NATO-oprustning, den har betydet en voldsomt øget amerikansk oprustning på trods af Carters egne valgløfter, og den har også afsløret – men det har ikke omsat sig i beslutninger – en tendens, en lyst til at udvide NATOs virkeområde ud over det hidtidige, således som det især er kommet til udtryk i udtalelser fra general Alexander Haig, NATOs øverstkommanderende i Europa.

For at vende tilbage til det hjemlige må vi bare konstatere, at selv om Danmark i FN har stemt for en udtalelse, der stemplede kaprustningen som i sig selv og alt andet lige en trussel mod menneskeheden og et spild af ressourcer, forpligter vi os – og vi gjorde det, for at det ikke skulle være løgn, samtidig

med at vi stemte, som jeg lige refererede – til at sætte forsvarsudgifterne i vejret med 3 pct. i faste krone- og ørebeløb i de næste fem år.

Nu siger den socialdemokratiske ordfører godt nok, at det har vi ikke forpligtet os til. Ja men altså undskyld, jeg håber ikke, at den danske forsvarsminister, som er medunderskriver af communiquéet, skal stemples som en mand, der for med usandheder, og som man ikke kunne stole på, det vil da i hvert fald være beklageligt for ham. Det er jo ikke bare en tilfældig NATO-generalforsamling, der har udsendt det communiqué, det er faktisk forsvarsministrene inden for NATO-landene, der er fremkommet med denne erklæring.

Jeg vil gerne sammenligne med den holdning, som et land i Warszawapagten har indtaget og har kunnet indtage, selv om det selvfølgelig afstedkom en røffel fra stormagten i Warszawapagten – ligesom jeg er helt sikker på, at en anden dansk holdning ville afstedkomme en røffel fra stormagten i NATO – nemlig den holdning, som Rumænien har indtaget, hvor man fra rumænsk side har sagt: nu går den ikke længere, vi vil ikke længere deltage i spillet med de øgede militærudgifter, vi vil ikke længere deltage i oprustningsspiralen. Jeg synes, at man må – og det gør vi fra socialistisk folkeparti – hilse dette rumænske initiativ velkommen. Det er en modig og dristig tale, og det er en tale, som vi har savnet sidestykket til fra dansk side igennem mange, mange år. Det er en modig og dristig tale, fordi det helt åbenbart er en nødvendighed, at nogle lande tager initiativet til at bryde kaprustningens spiral. Hvis ikke det sker, vil den fortsætte, ikke i det uendelige, men indtil katastrofens tidspunkt.

Derfor vil jeg appellere til den danske regering om, at man følger det eksempel, som Rumænien har givet, nemlig at man over for den stormagt, som nu er den dominerende inden for NATO, meddeler det samme, som Rumænien har meddelt over for den stormagt, som er dominerende inden for Warszawapagten. Måske kan vi ikke gøre så meget i dette lille land med de kun 5 mill. indbyggere, men noget kan vi gøre, og dette kunne vi gøre, hvis der var vilje til det.

Ib Nørlund (DKP):